TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 15129
Tarih : 26.11.2025

36969

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.11.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

TÜİK'in 2024 yılı üçüncü çeyrek verilerine göre işgücüne dahil olmayan kadınların sayısı 21 milyonun üzerindedir. Bu kadınların 7,3 milyonu ev işleriyle meşgul olduğu için, 3 milyon 947 bini ise ailevi–kişisel nedenlerle çalışmamaktadır. "Ailevi nedenlerle" işgücüne dahil edilmeyen kadınların sayısı son beş yılda %81,5 artmıştır. Bu artış, Türkiye'de kadınların istihdama katılımı önünde büyüyen yapısal engelleri görünür kılmaktadır.

2024 yılı içinde yaklaşık 540 bin kadın, çocuk bakımı veya yetişkin bakımı nedeniyle işinden ayrılmak zorunda kalmıştır. 20–25 yaş aralığında 651 bin, 35–39 yaş aralığında ise 602 bin kadın, çalışmak istemesine rağmen ailevi engeller nedeniyle işgücüne dahil olamamaktadır.

Bu tablo; bakım yükünün büyük ölçüde kadınların omzunda olduğunu, kreş/bakım hizmetlerinin ve destek mekanizmalarının yetersizliğini, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin özellikle istihdam alanında derinleştiğini göstermektedir. Kadınların ev içi ücretsiz emeğinin görünmezliği hem ekonomik kayıp yaratmakta hem de kadın yoksulluğunu artırmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığın politikaları, destek programları, denetim mekanizmaları, bütçe uygulamaları ve yeni planlamalarının kamuoyuna açıklanması zorunluluk taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. TÜİK verilerine göre ailevi nedenlerle işgücüne dahil olmayan kadınların sayısı son beş yılda yüzde 81,5 artmıştır. Bakanlığınız bu hızlı artışın nedenlerine ilişkin bir analiz çalışması yapmış mıdır?

2. Ev işleri veya bakım yükü nedeniyle çalışamayan kadınlara yönelik Bakanlığınızın özel bir destek programı bulunmakta mıdır? Varsa içeriği, kapsamı ve bütçesi nedir?

3. Ülke genelinde kamuya bağlı kreş ve gündüz bakım evi sayısı nedir? 2019–2025 yılları arasında kaç kreş açılmıştır? Kaçı kapatılmıştır?

4. Özel kreşlerin ücretleri birçok bölgede asgari ücretin çok üzerindedir. Bakanlığınız bu alanda fiyat denetimi veya gelir düzeyine göre destek mekanizması planlamakta mıdır?

5. Çocuk bakım yükü nedeniyle işinden ayrılan yaklaşık 540 bin kadının yeniden istihdama katılması için yürütülen bir program var mıdır? Bu kadınların kaçı işgücüne geri dönmüştür?

6. Ev içi bakım emeği, yaşlı ve engelli bakımı gibi faaliyetlerin sosyal güvenlik sistemine dâhil edilmesi konusunda Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?

7. Kadınların işgücüne katılımını artırmaya yönelik olarak; esnek çalışma, yarı zamanlı istihdam, uzaktan çalışma, baba/bakım izni uygulamalarının genişletilmesi gibi modeller konusunda herhangi bir politika hazırlığı bulunmakta mıdır?

8. Ev içi bakım yükünün azaltılması ve kadınların istihdama katılımının güçlendirilmesi için Bakanlığınız tarafından 2025 ve sonraki yıllar için planlanan bütçe, strateji ve hedefler nelerdir?